

ชัยธนา พจนธรี : แนวทางการวางแผนพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา ห้วยโก๋น จังหวัดน่าน (GUIDE-LINES ON BORDER TOWN DEVELOPMENT PLANNING A CASE STUDY AT HUAY KHON AREA, NAN PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. เกียรติ จิระกุล, 152 หน้า. ISBN 974-333-097-6.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชายแดนห้วยโก๋นให้มีความพร้อมในการทำหน้าที่เป็นประตูการค้า และช่องทางเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้พื้นที่เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า ห้วยโก๋นเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความใกล้ชิดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเมืองหลวงพระบางและเมืองปากแบ่งริมแม่น้ำโขง ห้วยโก๋น อยู่ด้านเหนือของจังหวัดน่าน มีบทบาทเป็นจุดเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีความได้เปรียบในด้านที่ตั้ง ที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งผลิต แหล่งทรัพยากร กับพื้นที่ภายในและนอกประเทศ ผ่านโครงข่ายการคมนาคมทางบก ซึ่งสามารถติดต่อเชื่อมโยงกับพื้นที่ลาวตอนเหนือ จีนตอนใต้ และเวียดนามตอนเหนือ นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมในทางบวกอื่น ๆ ที่จะอำนวยให้กับการพัฒนาในอนาคต ได้แก่ สถานการณ์ชายแดนและการเมืองระหว่างประเทศ ที่สงบและกระตือรือร้นต่อการพัฒนา โดยรัฐบาลของทั้งสองประเทศมีนโยบายส่งเสริมการค้าร่วมกัน และความคล้อยตามทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นพื้นฐานที่สร้างความสัมพันธ์ด้านการค้าและการท่องเที่ยวให้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และจากการที่ห้วยโก๋นเป็นพื้นที่ชายแดน ที่อยู่ในโครงการพัฒนาเมืองชายแดนของรัฐบาลในแผน ฯ 8 ซึ่งมีความสำคัญ คือ เป็นเมืองหน้าด่านและประตูการค้าของไทย จึงทำให้ห้วยโก๋นจะได้รับประโยชน์จากการเร่งรัดพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ ซึ่งจะดึงดูดให้เอกชนเข้ามาลงทุนประกอบกิจการในพื้นที่เป็นจำนวนมาก เป็นการสร้างงานและโอกาสทางเศรษฐกิจอื่น ๆ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ในที่สุด อย่างไรก็ตาม พื้นที่ชายแดนห้วยโก๋นยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาด้านกายภาพ เนื่องจากพื้นที่ที่เป็นเทือกเขาชันชันชันอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตลอดจนกำลังความสามารถของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทางเศรษฐกิจที่จะพัฒนาพื้นที่ชายแดนเชื่อมต่อกับห้วยโก๋นยังมีค่อนข้างต่ำ

จากศักยภาพในการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวของห้วยโก๋น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ชายแดน โดยวางแผนให้พื้นที่ที่มีความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตสามารถทำหน้าที่เป็นประตูการค้าที่สมบูรณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชื่อมโยงกับเมืองหลวงพระบางในขณะเดียวกันต้องพัฒนาโครงข่ายชุมชนเมืองในบริเวณใกล้เคียง เชื่อมโยงกับโครงข่ายเมืองของจังหวัดอย่างเป็นระบบ และให้ประชาชนในพื้นที่สามารถปรับตัวเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาของรัฐ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเต็มที่ตามศักยภาพ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงเป็นการวางแผนพื้นที่บริเวณด่านและชุมชนไปพร้อม ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงระหว่างด่านชายแดน ชุมชนที่จะเกิดขึ้นใหม่และชุมชนเดิม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสมดุล ทั้งนี้ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำลำธารที่สำคัญของประเทศทั้งสอง

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนเมือง
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต นิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. เกียรติ จิระกุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา